

CC al PCR 1)

SECTIA CAZELARIE 2)

DOSAR Nr. 338/1989

referitor la _____
_____
_____

Data Inceperii: _____

Data Incheierii: _____

File: 38

Vol. _____

Termen de păstrare _____

_____ ani

1
Cabinet 5 Cuticouu

Ziariști

Online.ro

1989

43 file

INVENTAR SUB nr. 167

din _____ poartă _____

STENOGRAMA

ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.,
din ziua de 17 decembrie 1989

(Text reconstituit din memorie)

Ședința a fost prezidată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU,
secretar general al Partidului Comunist Român.

Au participat tovarășii : Elena Ceaușescu, Constantin
Dăscălescu, Emil Bobu, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Gheorghe
Oprea, Lina Ciobanu, Gheorghe Rădulescu, Gheorghe Pană,
Dumitru Popescu, Ana Fureșan, Ștefan Andrei, Silviu Curticeanu,
Ludovic Fazekas, Vasile Milea, Tudor Postelnicu, Ioan Totu,
Iosif Szasz, Constantin Olteanu, Ion Stoian, Ion Radu, Constantin
Radu, Vasile Bărbulescu, Gheorghe David,

A fost invitat tovarășul Vlad Iulian.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Stimați tovarăși,

A m convocat ședința aceasta, a Comitetului Politic
Executiv, pentru a discuta unele probleme care s-au întâmplat
la Timișoara.

Din cîte am fost informat de către comitetul județean de
partid Timiș, la Timișoara, au avut loc unele manifestări
în legătură cu evacuarea din locuința pe care o deținea a
preotului reformat Lajos Tökeș.

Acesta a fost evacuat, din locuință, în urma hotărîrii luate de forurile bisericești.

Vreau să vă informez că acesta a fost mutat din Timișoara în altă localitate, pentru abaterile care le-a avut pe liniile lor.

Nu a vrut să elibereze locuința și datorită acestui lucru, episcopia s-a adresat tribunalului. În urma hotărîrii judecătorești s-a trecut la evacuarea lui din locuință. Acesta a fost un pretext, deoarece incidentele grave de la Timișoara au fost organizate și declanșate de cercurile revanșarde, revizioniste și de agenți atât din răsărit cît și din apus.

Scopul acestora a fost destabilizarea situației din România, de a acționa în direcția lichidării independenței și integrității teritoriale a României.

Aceste elemente au atacat sediul comitetului județean de partid, au lovit pe cei care erau însărcinați cu paza, au spart geamuri și au dat foc.

Organele noastre de ordine n-au ripostat pentru a pune ordine, așa cum se cerea.

În cursul nopții, din zece în zece minute, am discutat, atât cu Milea, cît și cu Postelnicu să pună ordine. I-am ordonat lui Milea să deplaseze în oraș trupe motorizate, tanchete. Dar Milea nu a făcut acest lucru. A scos trupele și le-a deplasat spre Vest. Ce crezi Milea eu aveam nevoie de trupe la Jimbolia ?!

Străzile în Timișoara sînt destul de largi, așa că puteai să desfășori trupele pe străzile Timișoarei și să faci o demonstrație de forță.

Or, voi nu ați făcut acest lucru,; nici tu, nici Postelnicu.

Curticeanu, te rog să-l chemi aici și pe Vlad Iulian.

Tov.Silviu Curticeanu :

Il chem imediat.

Tov.Nicolae Ceausescu :

In loc să faceți ce v-am spus eu, voi ați trimis armata cu gloanțe de manevră. Eu știam că trupele de grăniceri sînt dotate cu gloanțe de front. Repet, că nici una din trupe nu au fost înzestrate cu arme de front. Știți cum ați procedat voi ?! Pur și simplu ați avut o atitudine capitulardă, defetistă. Dacă aș fi știut că nu sînteți în stare să opriți pe acești huligani, pe aceste elemente deplasate, apelam la 500 de muncitori, îi înarmam și rezolvam problema. Dar voi nu ați făcut acest lucru deși toată noaptea, pînă la ora 4 dimineața, am stat, din zece în zece minute, de vorbă cu voi. Cum s-au lăsat batjocoriți și loviți cei care se găseau și aveau în pază comitetul județean de partid, și voi ce ați făcut?! N-ați respectat ordinul pe care vi l-am dat.

Tov. Tudor Postelnicu :

Aveți dreptate, tovarășe secretar general, oamenii noștri au acționat cu bastoane de cauciuc și cu apă.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Păi nu așa, dragă !

Eu v-am spus ce aveți de făcut, dar voi nu ați făcut așa. Trebuia să trageți ! Trebuia să trageți un foc de avertisment și dacă nu încetau trebuia să trageți în ei. In primul rînd trebuia să trageți la picioare.

Tov. Elena Ceaușescu :

Să fi tras în ei, să fi tras la picioare și cei care cădeau să fi fost băgați în beci, ca să nu mai poată ieși niciodată de acolo.

Tov. Silviu Curticeanu :

Să tragă !

Tov. Nicolae Ceaușescu :

De ce n-ați făcut ce v-am spus eu ?!

Tov. Vasile Milea :

Vă raportez, tovarășa secretar general, că n-am înțeles acest lucru. Am căutat în toate regulamentele militare și nu am găsit nicăieri prevăzut că armata trebuie să tragă în popor.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Dar eu ce v-am spus vouă ?!

Tov. Tudor Postelnicu :

Noi așa am înțeles, dar vom face cum ordonați dumneavoastră.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Ști cum ai procedat tu, Milea : așa cum ai trimite pe front trupe neînarmate ca să fie decimate de dușman. Știți ce meritați voi ? să fiți puși în fața plutonului de execuție.

Tov. Tudor Postelnicu :

Aveți dreptate, tovarășe secretar general. Eu am fost un activist devotat partidului și indiferent ce va fi cu mine, chiar dacă n-am să mai fiu în această funcție, voi rămâne

același activist credincios și voi duce la îndeplinire sarcinile pe care mi le veți da.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Și trupele voastre de securitate unde erau . De ce n-au acționat. Și ele aveau gloanțe de manevră ?!

Tov.Iulian Vlad :

Am crezut că lucrurile se liniștesc.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Curticeanu, te rog să convoci Consiliul de Stat. Să se facă imediat decretul și să fie destituiți din funcție Milea, Postelnicu și Vlad.

Tov.Silviu Curticeanu :

Am înțeles.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Te rog să te interesezi dacă Coman a ajuns la Timișoara și să-mi faci imediat legătura cu el.

Tov.Gheorghe Rădulescu :

Tovarășe Ceaușescu, eu v-aș ruga să nu luăm această măsură, pentru că nu este acum - așa consider eu - momentul, să-i lăsăm să vedem cum vor acționa și după aceea să, luăm măsurile care se impun.

Tov.Constantin Dăscălescu :

Și eu, tovarășe Ceaușescu, sînt de același părere. Consider că nu este acum cazul să luăm această măsură.

Tov. Nicolae Ceaușescu :
Manea, tu ce părere ai ?

Tov. Manea Mănescu :
Tovarășe președinte, și eu cred că nu este acum momentul pentru această măsură.

Tov. Gheorghe Oprea :
Tovarășe Ceaușescu, vă rog să nu luăm acum această măsură, ci să-i lăsăm să vedem cum vor acționa. După aceea vom vedea ce măsuri se impun a fi luate.

Tov. Nicolae Ceaușescu :
Ii lăsăm pe ăștia să demonstreze și noi nu luăm nici o măsură ?!

Voi știți cum a fost, în 1945, în această piață. Au tras în noi și noi nu ne-a fost frică de ei. Eu eram aici, în piață, împreună cu Doncea și cu Pătrășcanu.

Tov. Vasile Dărbulescu :
Eu știu că ierați aici, în piață, și v-ați expus gloanțelor reacțiunii.

Tov. Nicolae Ceaușescu :
Deci nu sînteți de acord cu măsura propusă ?! Atunci (trîntind hîrțiile din fața sa și ridicîndu-se de pe scaun), alegeți-vă alt secretar general! (Se îndreaptă spre ușă, moment în care Silviu Curțiceanu îl urmează ajungîndu-l, spunîndu-i : Nu așa, tovarășe secretar general. Eu niciodată n-am să vă părăsesc, voi rămîne totdeauna lîngă dumneavoastră. În acest moment se ridică de pe scaun Constantin Dăscălescu care spune : Nu se poate, tovarășe secretar general, noi nu asta am vrut. Nu se poate!

În acest moment se ridică de pe scaune aproape întreg
Comitetul Politic Executiv, creîndu-se un moment de derută.
Ana Mureșan plîngea. Elena Ceaușescu s-a dus spre el, convingîndu-l
să revină pe scaunul său).

Tov. Dumitru Popescu :

Eu nu înțeleg, această reacție, întrucît aici s-a
exprimat o simplă părere.

Tov. Emil Bobu :

Vă rugăm să nu vă supărați, tovarășe secretar general.

Tov. Gheorghe Rădulescu :

Eu nu am făcut propunerea aceasta ca să ajungem la
o asemenea situație. A fost o simplă părere.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Bine. Atunci eu voi pleca mîine în Iran și vom relua
această problemă după ce se vor termina evenimentele de la
Timișoara.

Acum, pe cine să lăsăm să se ocupe de aceste
probleme. Se vor ocupa tovarășe Ceaușescu împreună cu Manea
Mănescu. Ei vor fi cei care vor organiza ședințe atunci cînd
va fi cazul și vor convoca Biroul Permanent al Comitetului
Politic Executiv. Nici unul din membrii Biroului Permanent, în
perioada cît lipsesc eu din țară nu vor părăsi Bucureștiul.
Ceilalți membri ai Comitetului Politic Executiv, dacă au
probleme, pot pleca, dar membrii Biroului Permanent nu. Iar,
problema pe care am discutat-o înainte o vom relua la întoarcerea
mea în țară. Paul Niculescu și pentru tine este valabil acest
lucru !

Deci, eu mâine voi pleca și sper că în țară lucrurile se vor desfășura în cele mai bune condițiuni.

Tov. Tudor Postelnicu :

Tovarășe secretar general, așa cum am spus și mai înainte, eu voi rămâne un activist devotat partidului și voi duce la îndeplinire sarcinile pe care mi le-ați dat. Îmi pare foarte rău că v-am provocat această supărare.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Bine. Ați convocat teleconferința.

Tov. Silviu Curticeanu :

Da.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Acum vom merge la teleconferință. La teleconferință să convocați comandanții militari din județe și șefii inspectoratelor Ministerului de Interne.

Cu aceasta să ridicăm ședința.

*

(Reconstituită din memorie de stenografa Ionescu Maria, dactilografiată de Stanciu Ileana.

Stenograma integrală, împreună cu caietele martor, au fost preluate din dispoziția lui Emil Bobu, șeful Căminului C.C. al P.C.R., Silviu Curticeanu, în ziua de 18 decembrie 1989, în două exemplare).

Scrisă în ziua de 04.01, 1990, ora 20,10

STENOGRAMA

teleconferinței din ziua de 17 decembrie 1969

Teleconferința a fost prezidată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

La teleconferință au participat membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv, secretari ai C.C. al P.C.R.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Incepem teleconferința, tovarășii!

Bună seara!

Am convocat această teleconferință, avînd în vedere unele evenimente foarte grave care s-au întîmplat în ziua de ieri și de astăzi la Timișoara.

Aparent, totul a pornit de la un proces de evacuare a unui preot care a fost mutat de cultul respectiv și nu vroia să se evacueze, care, însă, anterior, a făcut declarații antiromânești la Budapesta și s-a aliat cu cercurile revizioniste, ostile integrității României.

S-au făcut greșeli pentru că normal problema trebuia rezolvată într-o oră-două, conform legilor țării și normelor care sînt în toată lumea, dar, în loc de aceasta, s-au dus discuții inadmisibile și s-a dat ocazia cu acest prilej să strîngă elementele pe care le-a pregătit din timp.

./.

Acum reiese clar că aceasta a fost un pretext, că a fost pregătit din timp de agenții din străinătate și de cercurile antisocialiste și din Est și din Vest.

Repet cu toată seriozitatea, încă la Timișoara nu s-a pus ordine pentru că s-au făcut unele greșeli inadmisibile în aplicarea măsurilor stabilite și primul lucru care a fost, a fost acela că unitățile care au fost destinate să aplice unele măsuri, de fapt au fost puse în imposibilitate să acționeze - au fost trimise dezarmate.

La Timișoara sînt acum toți comandanții. Am spus ca la teleconferință să fie prezenți și marii comandanți militari de acolo.

Am transmis cu cîteva minute înainte tovarășului Ion Coman, care a sosit acum cu alți generali la Timișoara, ordinul - toate trupele primesc imediat muniție de război, de front și somează pe oricine nu se supune. Se socotește stare de necesitate și se aplică legea!

În Timișoara a fost atacat și sediul comitetului județean de partid și nu s-a reacționat cum trebuie, s-a întors și obrazul celălalt, parcă ar fi fost Isus Hristos!

Începînd de astăzi, toate unitățile Ministerului de Interne, inclusiv miliția, trupele de securitate, unitățile de grăniceri vor purta armament de luptă, inclusiv gloanțe. Fără discuție! Cu respectarea regulamentelor și normelor legale, de somație, conform legilor țării.

Oricine atacă un soldat, un ofițer, trebuie să primească riposta! Oricine intră într-un consiliu popular, sediu de partid, sparge geamurile la magazine, trebuie să primească

riposta imediat! Nici un fel de justificare! Menționez: umanismul nu înseamnă capitularea în fața dușmanului! Umanismul înseamnă apărarea poporului, integrității țării și socialismului.

De asemenea, toate unitățile militare sînt în stare de alarmă și au în această situație și armamente de luptă, de dotare de luptă, înseamnă inclusiv muniție! Nu pleacă nicăieri fără muniție de luptă!

Unitățile de motorizate toate merg cu armamentul din dotare ușor, cu armamente ușoare din dotarea de luptă.

Se interzice orice acțiune! Oricine încearcă vreă manifestare, imediat somat, arestat și pe urmă stăm de vorbă să clarificăm, fără nici un fel de discuție!

Aceasta este prima problemă.

Dacă s-a înțeles bine și întreb întîi la Timișoara? Dacă sînt prezenți, să-mi răspundă primul secretar care îndeplinește și calitatea de comandant al județului, și tovarășul Ion Coman, dacă sînt prezenți ofițerii acolo?

Tov. Bălan Radu:

Să trăiți, tovarășe comandant suprem! Sînt aici cu tovarășul Ion Coman. S-au luat măsuri pentru executarea ordinului dat de dumneavoastră.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Am întreat dacă ofițerii sînt în sală?

• Tov. Ion Coman:

Nu sînt în sală. Organizăm ce ați spus dumneavoastră.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Am cerut să fie în sală! De ce nu sînt în sală?

Vă rog, transmiteți ordinul meu! Acționați în calitate pe care o aveți în raport de situație, în calitate de situație de luptă! Activitatea fiecăruia o judecăm ca atare și într-o oră trebuie restabilită complet ordinea în Timișoara.

Te rog, chemați-i și dați-le ordin și cînd sînt la voi mi-i dați și mie să vorbesc cu ei la telefon!

S-a înțeles?

Tov. Ion Coman:

Capătul la 3 coloane intră în Timișoara. Am trimis să dirijeze în centrul orașului. Am ordonat să se tragă foc!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Comandantul diviziei din Timișoara unde este?

Comandantul diviziei?

Tov. Ion Coman:

Este la divizie, tovarășe Nicolae Ceaușescu!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

De ce la divizie?

Ceilalți generali din București unde sînt? Imediat să vină împreună cu voi să fie la locul de comandă și locul de comandă este comitetul județean al partidului.

Acesta este punctul de comandă!

Generalii care au mers cu tine unde sînt? Generalii care au venit din București - șeful marelui stat major, ministrul adjuncț și ceilalți unde sînt?

Tov. Ion Coman:

Acum am mers cu ei și merg să vadă cele trei coloane.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Te rog, acționează în numele meu și preiei comanda și îmi raportezi din 15 în 15 minute cum se soluționează problemele!

Pe toți îi chemi și le dai ordin să execute!

Toate unitățile să fie în centru și să pună ordine!

S-a înțeles?

Tov. Ion Coman:

Am înțeles, tovarășe Nicolae Ceaușescu!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Poftim! Nici acum nu au sosit unitățile, deși mi s-a raportat că au sosit!?

Tov. Vasile Milea:

Punctul de comandă a fost la comandantul diviziei. Au legătură prin radio cu tancurile.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Trebuie să fie strînse împreună. Dar nici unitățile n-au sosit.

Tov. Vasile Milea:

Sînt la intrarea în oraș.

Cei din Arad, Lugoj. Ceilalți sînt în oraș!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Dacă celelalte județe au înțeles măsurile care trebuie luate din acest punct de vedere sau au ceva nelămuriri sau de întrebare ceva?

Cluj, s-a înțeles?

Tov. prim-secretar de la Cluj:

S-a înțeles, tovarășe secretar general!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Iașul, s-a înțeles?

Tov. prim-secretar de la Iași:

S-a înțeles!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Vă rog, imediat chemați toți comandanții și aplicați măsurile!
Nu așteptați de la București alte dispoziții!
Acestea sînt dispoziții care sînt obligatorii pentru toată lumea!
Oricine este, raportați; imediat să fie destituit cine nu acționează
în mod corespunzător!

A doua problemă.

Trebuie neapărat gărzile muncitorești să fie bine pregătite, unitățile, să se discute și să meargă, dacă se apelează la ele, cu armament de luptă, bine verificați! Să se discute foarte serios în toate unitățile, să se vadă în învățămîntul superior necesitatea de a se arăta tineretului că este necesar să se adopte o poziție fermă față de orice manifestări antisocialiste, care pun în pericol integritatea și independența României, cuceririle poporului.

./.

Ceașta este obligația tuturor cetățenilor patriei, indiferent de origine sau că sînt sau nu sînt membri de partid.

Desigur, în mod deosebit trebuie discutat cu membrii de partid, cu tineretul, dar cu toate organizațiile. Toate organizațiile trebuie considerate mobilizate.

Pe primul plan trebuie să stea producția, și nici o încercare de a dezorganiza producția nu trebuie admisă, sau de a sabota activitatea de producție - nici în industrie, nici în toate domeniile -, să se asigure buna aprovizionare cu tot ce este necesar, dar cu atitudine fermă, dacă se găsesc elemente care încearcă să provoace dezordine. Că nu trebuie să credem că noi sîntemocoliți și nu există și la noi anumite elemente care s-au pus în serviciul diferitelor servicii străine, care acționează pentru un dolar sau pentru o rublă împotriva propriului popor, împotriva independenței țării!

Trebuie să demascăm fără cruțare și să spunem clar că este necesară o unitate și o poziție fermă împotriva oricăror încercări de a lovi în programul de dezvoltare, în cuceririle revoluționare, în integritatea și independența țării.

Vă rog să se ia măsuri ferme, să se prelucreze foarte serios în toate domeniile de activitate!

Practic, întregul comitet județean de partid, activul de partid trebuie considerat în stare de alarmă! Fără a neglija, repet, problema producției, a planului, dar atenție la orice fel de manifestări.

Nu trebuie să mai subliniez faptul că cercurile reacționare își concentrează atenția de a face totul pentru a submina socialismul în România, independența și integritatea țării. Au făcut, de altfel, și declarații publice și tot ceea ce se întâmplă în țările socialiste în ultimul timp este de fapt o acțiune de destabilizare, care are drept scop distrugerea socialismului! Este o adevărată lovitură de stat, așa-zis pașnică! Antisocialistă! Și așa trebuie privit ca atare!

Dacă asupra acestor probleme este vreo neclaritate?
Nu?

Am stabilit să nu mai primim în perioada următoare turiști străini și să nu mai aibă loc nici așa-zisul mic trafic de frontieră. Il suspendăm! Vom reveni mai târziu. Acum nu avem timp de mic trafic de frontieră! Fiecare să se ocupe de problemele lor!

Nu trebuie să admitem, și oricine, și străinii, dar și din țară, care sînt prinși că desfășoară activitate antisocialistă trebuie loviți fără cruțare, fără nici un fel de justificare și trebuie să spunem poporului clar, nu să umblăm cu subînțeleșuri!

Tov. Elena Ceaușescu:

Trebuie spus deschis!

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Așa cum am spus în anul 1968, după intrarea în Cehoslovacia, acum situația este și mai gravă și trebuie să spunem clar întregului popor, întregului partid și să luăm toate măsurile pentru a putea răspunde oricărei încercări de amestec străin în România, și a respinge amestecul în România, de destabilizare,

de a abate poporul de pe calea dezvoltării socialiste!

Iată, tovarăși, acesta este, pe scurt, obiectul acestei scurte teleconferințe, dar care vreau să înțelegeți că are loc într-o situație deosebită și trebuie să luăm măsuri cu toată fermitatea!

Dacă aveți ceva de întrebat? Sau de spus?

Este clar, tovarăși?

Vă rog, atunci, așezați-vă, chemați unitățile de interne, armata, biroul județean, activul și stabiliți măsurile care se impun astăzi. Nu amânați pentru mâine!

Să organizați grupe de patrulare comune, formate din unitățile de miliție, de securitate și armată, cu organizații de partid și de U.T.C., cu grupele de gărzi patriotice, cu organizațiile de tineret, cu tineretul, cu activiștii de partid, bine verificați, cu poziție fermă, activă, instruiți bine! Și aceasta nu pentru o zi! Aceasta pentru perioada pînă cînd se va revoca acest ordin! Va rămîne în vigoare, practic, pînă după Anul Nou.

La fel în întreprinderi, în comune, peste tot, asigurînd desfășurarea normală a activității de producție, realizarea în mai bune condițiuni a planului, a tuturor măsurilor. Dați o ripostă fermă tuturor acțiunilor provocatoare din partea oricui ar fi aceasta!

Dacă aveți ceva de întrebat, întrebați încă o dată întreb: Aveți ceva de spus? Nu!

Orice problemă se ivește, imediat trebuie să raportați!

Nu saînaşi, iar dacă s-a ivit o problemă să luaşi măsuri, dar de raportat orice problemă, orice problemă se iveşte! Nimeni nu trebuie să acopere nimic! Absolut sub nici un motiv!

Vă mai întreb odată, tovarăşi, dacă aveţi ceva de spus sau de întrebat ceva?

Nu?

Atunci, tovarăşi, cu aceasta am încheiat teleconferinţa şi vă rog, treceţi imediat la măsuri ferme în sensul celor ce am spus!

Spor la muncă!

Ziaristi

Online.ro

express news

17.XII.1989

PV. 2 ex.